

Ο τελευταίος γεωργός (ιστορικό μυθιστόρημα)

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Γιώτα Κριλή

Μέρος δεύτερο Ματωμένες γειονιές-71

Τέλειωσε το μοιρολόι και οδυρόταν. Της είχε λυθεί ο κότσος και τραβούσε τα μαλλιά της. Η Ερμιόνη κάθισε δίπλα της. Την τράβηξε στην αγκαλιά της και την παρηγορούσε. Έπειτα από κάμποση ώρα πρέμπσε.

- Θα 'ρθει η συντέλεια του κόσμου με τέτοια ανοσιουργήματα που γίνονται σε τούτη την πόλη, είπε η μοιρολογίστρα, και έσπασε τη σιωπή. Είναι σα να μπήκαν οι Βούλγαροι. Κατάστρεψαν τα μαγαζιά στην οδό Ερμού και έκαναν πλιάτσικο. Πυροβολούσαν, έσπαζαν πόρτες και παράθυρα και έκαναν έφοδο σε σπίτια και μαγαζιά. Συνέλαβαν τους άντρες, τους έδεναν σαν τα άγρια ζώα, τους γιουχάιζαν και τους έφτυναν. Πιάσανε και τους γείτονές μας. Βγήκε ο παπα-Αναστάσης από την εκκλησία να τους υπερασπίσει και έστρεψαν τα όπλα πάνω του φοβερίζοντας.

Τα μεσάνυχτα κάθισε και ο Μηνάς δίπλα τους. Η Ερμιόνη τον ρώτησε για τα χθεσινά επεισόδια.

- Δεν ήταν επεισόδια, κυρία Ερμιόνη. Έγιναν μάχες χθες και μάτωσαν οι γειονιές της Αθήνας. Σήμερα δεν βγήκαν οι βενιζελικές εφημερίδες. Κατέστρεψαν τα τυπογραφεία και συνέλαβαν το προσωπικό. Δόθηκαν μάχες στο Θησείο, στο Αστροσκοπείο, στο καλυκοποιείο Μαλτσινιώτη, στους στρατώνες Ρουφ, στο Δαφνί, στου Φιλοπάππου, στο Ζάππειο. Έγινε ανακωχή, έκαναν διαπραγματεύσεις και ήρθαν σε συμφωνία. Οι Γάλλοι απέσυραν τα στρατεύματά τους. Υπάρχουν νεκροί και τραυματίες.

- Έπεφταν πολυβόλα και τουφεκίδι όλη μέρα και το βράδυ κανονιές, σχολίασε η μοιρολογίστρα.

- Βούιζαν οι ραπτομηχανές και δεν ακούσαμε τίποτα, είπε η Ερμιόνη.

- Ανυπόστατες πληροφορίες! Ανέκραξε ο Μηνάς καθώς διάβαζε την εφημερίδα. Λένε ότι βενιζελικοί πυροβολούσαν απ' τα σπίτια τους. Εγώ μένω σε σοφίτα και παρακολούθησα την κίνηση. Επιφυλακτικά περπάτησα στους δρόμους για να 'ρθω εδώ. Δεν είδα κάτι τέτοιο. Λένε ψέματα. Έπειτα πάρα πολλοί βενιζελικοί κλείδωσαν τα σπίτια τους και έφυγαν προχθές για να βρουν άσυλο στα ελληνικά εμπορικά πλοία και στα πλοία του συμμαχικού στόλου. Και αν ήταν αλήθεια αυτά που γράφουν, θ' ανέφεραν και τα θύματα από τέτοιους πυροβολισμούς. Δεν τ' αναφέρουν.

- Και εγώ δεν είδα κανέναν να πυροβολεί, είπε η μοιρολογίστρα.

- Απίθανο! Γράφει ότι «Τα τραμ και τα αρτοποιεία απεργούν υπό διαφόρους προφάσεις». Για φαντάσου!

- Μπράβο τους! Τ' ακούς, καπετάνιε μου; Δεν έγιναν όλοι «επίστρατοι», ανέκραξε η κυρα-Μαρίκα.

- Ώχου! Αναστέναξε η Ασπασία. Δεν το περίμενα να ζήσω στην Αθήνα κείνα που έζησα στον Πέργαμο. Έσπασαν την πόρτα μας οι τσέτες τα χαράματα, σκότωσαν τον άντρα μου, μας λεπλάτησαν και μας έδιωξαν. Και στη Μακεδονία το ίδιο. Σπάσανε την πόρτα οι Βούλγαροι, συλλάβανε τον άντρα της κόρης μου, μας λεπλάτησαν και μας έδιωξαν.

- Θα 'ρθει η συντέλεια του κόσμου. Είναι απάνθρωπα αυτά που γίνονται, σχολίασε η μοιρολογίστρα.

Είχαν περάσει τα μεσάνυχτα. Η Ασπασία ξανάφτιαξε καφέ και συνέχισαν πότε με κάποιο μοιρολόγι, πότε με κάποιο σχόλιο που διάβαζε ο Μηνάς από την εφημερίδα μέχρι που ξημέρωσε. Η μοιρολογίστρα έφυγε να πάει στην Εκκλησία. Η Ερμιόνη με τη μάνα της βάλανε μαύρα ρούχα για την κηδεία. Ο Μηνάς έβαψε έναν κόκκινο σταυρό στην πόρτα. Έβαλαν και σε κείνον πένθος στο μανίκι.

Μετά τη λειτουργία, ήρθε ο παπα-Αναστάσης με τρεις μαυροντυμένους νέους. Μαζί με το Μηνά σήκωσαν τον καπετάνιο και κίνησαν για την εκκλησία, όπου έγινε η κηδεία και μετά η ταφή του στο Α΄ Νεκροταφείο με όλα τα πρεπούμενα, χάρη της εκκλησίας της Χρυσοσπλιώτισσας και του παπα-Αναστάση. Μάνα και κόρη ασπάστηκαν το χέρι του παπά και επέστρεψαν στο σπίτι βουβές και συντριμμένες.

*

Επέστρεψε και ο Μηνάς στη σοφίτα του εξίσου συντριμμένος. Τον έπνιγε ο θυμός για τις αδικίες και τα κακούργηματα που δεν έλεγαν να κοπάσουν. Οι βενιζελικοί και οι περιουσίες τους καταστρέφονταν. Έριξε μια ματιά στην εφημερίδα. Συνεχίζονταν οι συλλήψεις και οι ανακρίσεις των δήθεν προδοτών που κατηγορούνταν για

εσχάτη προδοσία. Σκέφτηκε τον Ηρακλή και αναστέναξε. Ξάπλωσε μπρούμυτα στο κρεβάτι και τον πήρε βαθύς ύπνος μέχρι την άλλη μέρα. Κάποιος χτυπούσε την πόρτα. Πετάχτηκε τρομαγμένος. Άνοιξε και αντίκρουσε το δίσκο με το πρωινό που κρατούσε η σπιτονοικοκυρά. Την ευχαρίστησε χαμογελώντας. Ήταν μια συνετή μεσόκοπη γυναίκα. Της έκανε το πορτραίτο και τη σκλάβωσε. Ζήτησε από μόνη της να του μαγειρεύει. Την καλοπλήρωνε με την συμφωνία να μην του κρατάει φαγητό σε περίπτωση που έλειπε από το σπίτι. Συμφώνησε λέγοντας: «Νέος άντρας είσαι. Να ξενυχτάς με τις φιλενάδες σου αλλά να μην τις φέρνεις εδώ».

Έφαγε, πλύθηκε και άλλαξε. Η Σχολή κλειστή. Αποφάσισε να πάει μια βόλτα να ξαστερώσει ο νους του. Είδε μια ομάδα «επιστράτων» που τραβούσαν αγριεμένοι προς τη Βουλή και τους ακολούθησε επιφυλακτικά. Κάνα δυο τους γνώρισε. Έτυχε να έχει σκιτσάρι τις φάτσες τους.

Από τα προπύλαια της Βουλής φάνηκαν οι κρατούμενοι δεσμευμένοι κατά τετράδας. Είχαν στήσει φωτογραφικές μηχανές και καθώς έβγαιναν τους φωτογράφιζαν. Βάδιζαν ανάμεσα σε τριπλές αράδες από ναύτες και στρατιώτες. «Τους πάνε στις φυλακές Αβέρωφ», άκουσε κάποιον να λέει δίπλα του. Ξαφνικά πήρε το μάτι του τον Ηρακλή. Δάγκωσε τα χείλη του για να μη φωνάξει. Ακολούθησε τη συνοδεία των κρατουμένων μέχρι τη λεωφόρο Αλεξάνδρας που ήταν οι φυλακές. Στη διαδρομή πλήθη από «επίστρατους» τους γιουχάιζαν, τους έφτυναν και τους πυροβολούσαν φωνάζοντας. «Σκοτώστε τους προδότες! Θάνατος στους φονιάδες!»

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Επέστρεψε και ο Μηνάς στη σοφίτα του εξίσου συντριμμένος. Τον έπνιγε ο θυμός για τις αδικίες και τα κακούργηματα που δεν έλεγαν να κοπάσουν. Οι βενιζελικοί και οι περιουσίες τους καταστρέφονταν.